Analyse Paragrafen

Investeringen

Er is een duidelijke opsomming van de investeringen opgenomen en ook zijn de verschillende types investeringen goed toegelicht. Een aantal opmerkingen:

-bij de investering '*apparatuur inclusief camera en intercom'* staat de volgende tekst:
Vanwege faillissement van de leverancier dienen we een nieuw parkeersysteem aan te schaffen. Het onderhoudscontract loopt tot eind 2023. De aanbesteding van dit parkeermanagementsysteem wordt op 1 juli 2023 gepubliceerd. Het risicoprofiel is hoog, omdat bij uitval van de parkeerapparatuur de parkeergarages buiten bedrijf gaan.
Dit roept de vraag op waarom deze investering in de begroting is opgenomen; de voorbereidingen zijn immers al ruim een half jaar aan de gang. Was het opnemen in de tweede voortgangsrapportage niet passender geweest, gezien het feit dat er al financiële verplichtingen zijn aangegaan?

- bij de investering '*Een Kelfkensbos van allure'*: is de gemeenteraad voldoende betrokken bij de keuzes die hier worden voorgesteld?

- bij de investering '*Autoluw maken Tweede Walstraat en Van Welderenstraat'* staat de volgende tekst:
Uw motie is uitgevoerd en De Tweede Walstraat en van Welderenstraat zijn in een proef afgesloten. Ons college stelt voor om de afsluiting definitief te maken, omdat voordelen zoals aanpak overlast hardrijders en de leefbaarheid voor de bewoners groot zijn. Autoluw maken vraagt om een andere inrichting en er zijn middelen nodig om de afsluiting te handhaven met bijvoorbeeld camera's. Daarbij wordt bekeken of een bijdrage mogelijk is van het budget vergroening en/of mobiliteitstransitie.
Betekent deze tekst dat de gemeenteraad hiermee de afsluiting definitief vaststelt? Zo ja, heeft de gemeenteraad dan voldoende informatie om dit besluit te nemen? Zo niet, wanneer volgt er een raadsvoorstel en wat betekent het vrijgeven van de investeringsbudgetten voor deze keuze?

- bij de investering '*Tijdelijke hulpwarmtecentrale Stationsgebied'* staat de volgende tekst:
Met de private ontwikkelaars van Metterswane en de UWV-locatie is overeengekomen dat zij gebruik zullen maken van het warmtenet. Nu deze niet tijdig kan worden gerealiseerd, zal in de tussentijd gebruik worden gemaakt van een tijdelijke op gas gestookte hulpwarmtecentrale nabij Metterswane. Zo houden wij ons aan gemaakte afspraken. Indien private partijen individuele warmtevoorzieningen gaan gebruiken, verliezen wij de regie op een gewenste collectieve warmtevoorziening.
Door de vertraging in de realisatie van het warmtenet Stationsgebied wordt nu voor € 2 mln aan extra kosten voorgesteld voor een gasgestookte centrale.
Het lijkt zaak dat het college de raad goed informeert over de ontwikkelingen rondom het warmtenet in het stationsgebied, de oorzaken van de vertraging, het tijdpad en de risico's die de gemeente nog loopt.
Een vraag kan ook zijn hoe duurzaamheidsdoelstellingen kunnen worden bereikt bij individuele warmtevoorzieningen door private ontwikkelaars.

- investeringen Stationsgebied algemeen
Er worden in totaal 5 investeringen in het stationsgebied voorgesteld (waarbij hierboven al over één investering opmerkingen zijn gemaakt). Is het voor de raad duidelijk hoe deze investeringen samenhangen met de totale sturing op de planexploitatie stationsgebied, hoe de investeringen terugkomen in de tussenrapportages, wat inmiddels de totale kosten zijn voor het stationsgebied en hoe de te bereiken resultaten voor het stationsgebied hierdoor worden beïnvloed?

- bij de investering *'Watersportcentrum Spiegelwaal'* staat de volgende tekst:
De finale oplevering, rekening houdende met het toegepaste type bouwcontract, kost echter meer tijd en het definitieve tekort is nog niet bekend. Hiervoor nemen wij een aanvullend krediet op van 0,5 miljoen euro.
Wat is de raming van het definitieve tekort, hoe komt het dat er zoveel vertraging is en wat is er aan mitigerende maatregelen mogelijk om het tekort te beperken?

- bij de investering '*Waalhaven, inclusieve brug'* staat de volgende tekst:
Ons college neemt in de begroting financiële ruimte op zodat er geen financiële belemmering is om, wanneer de raad daartoe zou besluiten, een inclusieve brug te realiseren. Het college zal in het najaar een voorstel doen op basis waarvan de raad een besluit kan nemen. Het college heeft (nog) geen standpunt ingenomen over het wel of niet realiseren van een inclusieve brug.

Hoe kijkt de raad naar het reserveren van een bedrag zonder dat er een voorstel of een voornemen onder ligt, ook in relatie tot de beleidsruimte die overblijft voor andere zaken?

Investeringen Sport algemeen
Is het voor de raad duidelijk hoe deze investeringen aansluiten bij de voornemens, plannen, onderhouds- en vernieuwingsschema's of is er behoefte aan meer overzicht?

Algemene opmerking: uitvoeringskracht
Bij de jaarrekening 2022 is veel aandacht geweest voor het feit dat lang niet alle ambities konden worden uitgevoerd. De auditcommissie heeft toen opgemerkt dat het goed is als de raad tijdig met het college het gesprek voert over de vraag of de ambities realistisch zijn en of er voldoende keuzes worden gemaakt.

De lijst met nieuwe en lopende investeringen is enorm. Is het realistisch om te verwachten dat deze allemaal conform de voornemens worden uitgevoerd? En als er prioriteiten moeten worden gesteld, op basis waarvan wordt deze keuze gemaakt?

Lokale heffingen

De paragraaf is zeer inzichtelijk en uitgebreid, zowel inhoudelijk als financieel.

Bedrijfsvoering

Voor het eerst sinds jaren doet het college aan de raad een voorstel voor het uitvoeren van twee zogenaamde 213a onderzoeken. Daarmee voldoet het college weer aan de verplichting in de verordening en dat is verheugend.

De onderzoeken vinden plaats onder begeleiding van de stadscontroller. Deze heeft een organisatiebrede kaderstellende en controlerende rol op het gebied van communicatie, ICT, personeel, beleid, financiële en juridische control. De stadscontroller rapporteert aan het college van burgemeester en wethouders en aan de gemeentesecretaris.

De verslagen van de onderzoeken biedt het college conform artikel 5 van de verordening ter kennisname naar de gemeenteraad.

Verbonden partijen

Citaat: *De afgelopen jaren hebben we flink geïnvesteerd in de verbetering van sturing en control op verbonden partijen. Over de bereikte resultaten hebben wij de gemeenteraad periodiek geïnformeerd.*
De auditcommissie vraagt zich af over welke bereikte resultaten wordt gesproken, en in welke stukken dat is terug te vinden?

Citaat*: Deze risico's benoemen wij bij de programma's benoemd waar de verbonden partij onder valt.*
De auditcommissie heeft dit niet bij de programma's kunnen terugvinden.

Citaat: … *Daarom werken we ook het komende jaar aan de ontwikkeling en uitvoering van een strategische samenwerkingsagenda binnen het Rijk van Nijmegen, uiteraard in samenhang met de andere gemeenten binnen de Groene Metropoolregio. De grootste uitdaging is om de opgaven op een evenwichtige manier te combineren, met meer slagkracht en een betere democratische legitimatie. Voor dit laatste willen we ook gebruik maken van de mogelijkheden die de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen biedt. Bijvoorbeeld door te kiezen voor een gemeenschappelijke adviescommissie of het gebruik van zienswijzen door gemeenteraden.*

De auditcommissie vraagt zich af wat hiermee wordt bedoeld?

Citaat: *Voor de DVO van 2024 is het nieuwe beleidskader 2024-2028 leidend.*
De Dienstverleningsovereenkomst – welke normaliter in het najaar in de raad wordt behandeld – is nog altijd niet naar de raad gestuurd. Waarom dat nog niet is gebeurd, daarover is de raad niet geïnformeerd, ook niet in deze begroting. De auditcommissie doet de suggestie om hierover in het vervolg tijdig over te communiceren.

Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf is het volgende opgenomen: *Conform het Besluit Begroting en Verantwoording moeten Gemeenten eens in de vier jaar een integrale nota over het onderhoud van de kapitaalgoederen opstellen en door de gemeenteraad laten vaststellen.*

Deze nota is nog altijd niet vastgesteld door de raad. Kan het college de raad informeren over een tijdspad wanneer dit gaat gebeuren?

Grondbeleid

Citaat begroting 2023*: "Op verzoek van de auditcommissie is het college inmiddels gestart met een nieuwe nota Grondbeleid, waarin meer aandacht komt voor o.a. de omgang met bovenwijkse voorzieningen."*

Het voorgaande is ongewijzigd, dit dient nog te worden vrijgegeven. Op basis van de loutere constatering dat dit proces al zo lang loopt én tegen de achtergrond van een snel wijzigende wereld waarin twee nieuwe grote binnenstedelijk projecten onder stoom en kokend water en gedreven vanuit een financiële druk vanuit de Woon- en/of Regiodeal in hoog tempo worden vormgegeven, beklijft allerminst het wensbeeld dat het redigeren en bespreekbaar maken van het nieuwe grondbeleid met dié urgentie en daadkracht voortvarend ter hand wordt genomen die vanuit de raad als een expliciete desideratum wordt ervaren.
Vanuit het perspectief dat de snel veranderende wereld en complexiteit van veranderende inzichten inzake het grondbeleid leiden tot een meer zorgvuldig totstandkomingsproces, die om die reden meer tijd vergt, zou in een parallelle, voor de raad, non-existentiële wereld, de lange duur van realisatie van dit nieuwe beleid nog als een verzachtende omstandigheid kunnen worden gekwalificeerd. Echter áls het nieuwe grondbeleid 'oude wijn in nieuwe zakken' met nagenoeg géén incongruentie ten opzichte van het bestaande beleid blijkt te zijn, dan is de teloorgang van dit excuus evident. A fortiori, het is ook niet zo dat in den lande niet in de breedte voorbeelden zijn te vinden van nieuwe of adequaat existerende kadernota's waarin veel wijsheid gebezigd wordt. Zo ook voor wat betreft het Didamarrest. Dat mag nu wel als uitgekristalliseerd worden beschouwd.

<u>Nieuw grondbeleid:</u>
Citaat begroting: *"Deze nota wordt nu geactualiseerd, in verband met een aantal ontwikkelingen. Door het Didamarrest van de Hoge Raad moeten de regels over de verkoopmethoden van gemeentelijk vastgoed en gronden iets worden aangepast. Ook de nieuwe Omgevingswet maakt dat de teksten moeten worden aangepast. Bij deze actualisatie nemen we ook de opmerkingen/aanbevelingen van de auditcommissie mee, die zijn uitgebracht naar aanleiding van de Stadsrekening 2021 en de Stadsrekening 2022."*

Constatering: Alhoewel hierbij de wensen van de auditcommissie worden meegenomen, zou het ook goed zijn als relevante Rekenkamerrapporten van Nijmegen dienaangaande en voor zover van toepassing ook worden meegenomen in dat traject.

<u>Ontwikkelingen</u>
Citaat: *"We herijken de parameters voor de planexploitaties op basis van recente onderzoeken*
Een extern bureau heeft een analyse gemaakt van de huidige economische situatie. Deze analyse beschrijft wat de verwachtingen zijn voor de komende periode, zowel voor de economie als voor de grond- en vastgoedmarkt. Op basis hiervan worden de rekenparameters voor de planexploitaties herijkt. De nieuwe parameters zijn gebaseerd op een verkenning van de economische ontwikkelingen en afgestemd met onze accountant. Belangrijke bronnen zijn het CPB (centraal economisch planbureau) DNB, CBS & Kadaster, Rabobank en andere specifiek markt gerelateerde bronnen. De nu voorgestelde parameters zijn opgesteld met de kennis van vandaag en zijn een zo goed mogelijke inschatting."

Constatering: Alhoewel het herijken van parameters altijd een goede zaak is, kun je je afvragen of, wanneer en welke wijze de raad hierin is meegenomen. De opgave zou moeten zijn de raad hierin mee te nemen. Temeer omdat er een speciale raadscie. GBP bestaat en die deze wijzigingen moet kunnen doorgronden, hetgeen iets anders is dan sec een gewijzigde GREX voor te leggen. Bovenal moeten zij keuzes op basis van die kennis kunnen maken die ook nog voorgelegd moeten worden. Het is maar zeer de vraag of aan al deze randvoorwaarden voldaan is.

<u>Reserves en risicobeoordeling – wijzigingen Koersdocument - Smitweld</u>

Benoemd wordt op welke tijdstippen de raad zal worden geïnformeerd en keuzes kan maken. Onbenoemd hierbij blijft de wijziging van de GREX en de besluitvorming daarover in maart 2023. Juist bij zo'n impactbesluit wordt het gebrek aan een nieuwe grondbeleid node gevoeld. De raad heeft hierover besloten, maar de vraag is of hij ten tijde van dat besluit op de hoogte was van zijn keuzemogelijkheden en de consequenties daarvan. Een gevleugeld citaat bij de paragraaf 'Overwegingen' luidt als volgt: *"Het voordeel van het door de ontwikkelcombinatie tot ontwikkeling brengen van dit gebied is dat de vigerende gemeentelijke grondexploitatie verbetert en het risicoprofiel afneemt. Daarnaast geldt dat de woningbouwopgave de komende jaren in Winkelsteeg aanzienlijk is. Doordat een derde (de ontwikkelcombinatie) zich gecommitteerd heeft aan dit gebied en ook tempo met de realisatie zal willen maken, ontstaat er naast de gemeente extra menskracht en inzet om de woningbouwproductie hoog te kunnen houden.*

Potentieel nadeel van het faciliterend tot ontwikkeling brengen van het gebied is dat de gemeente minder 'aan het stuur' zit. Met de kaders van het bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan, de afspraken in de anterieure overeenkomst en inzet op samenwerking, kan naar verwachting voldoende op kwaliteit door de gemeente gestuurd worden. Daarbij speelt tevens mee dat één van de participanten in de ontwikkelcombinatie een landelijke pensioenfondsbelegger is, die langjarig in het gebied huurwoningen zal bezitten en daarmee ook op de langere termijn baat heeft bij een kwalitatief goed ingericht en ontwikkeld gebied."

Het is de vraag of de raad deze 'bijna-verantwoording' of motivering destijds bij de wijziging van de GREX in maart van dit jaar goed tot zich heeft kunnen nemen en op basis van die kennis besluiten heeft genomen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Er is geen duiding gegeven bij de 'rode'/'oranje' kengetallen, hoe komt dat?

Financiering

Geen opmerkingen.

Wet Open Overheid

Voor het eerst is in de begroting de paragraaf in verband met de Wet Open Overheid opgenomen. Deze paragraaf vindt u straks ook terug in de stadsrekening en is verplicht op basis van de wet.

De rekenkamer heeft op 27 september jl. een brief met aanbevelingen voor de implementatie van de WOO aan de raad gestuurd. Het college heeft op 7 februari jl. gereageerd op deze brief en de voorgenomen aanpak geschetst.

De indeling van de paragraaf is onduidelijk.
het inzichtelijker is als de indeling van de paragraaf meer in lijn wordt gebracht met de indeling van de brief aan de raad. Verder beveelt de commissie aan om de indicatoren ook in de begroting terug te laten komen, aangezien zij belangrijke sturingsinformatie bieden.

- zijn de omschrijvingen in de tabel met informatiecategorieën duidelijk?

- onder het kopje 'passieve informatieplicht' staat de volgende passage. *We constateren dat de contactpersoon zeer goed door onze inwoners wordt gevonden. Iedere dag komt er wel een vraag binnen. De vragen hebben vaak betrekking op het proces (hoe kan ik een Woo verzoek indienen, wanneer krijg ik de stukken etc.). Maar ook inwoners die contact zoeken omdat ze elders in de organisatie niet op juiste manier of niet tijdig geholpen zijn. Ze willen dat je hen helpt om alsnog verder te komen en gebruiken de contactpersoon als een bemiddelaar.*
Welk gevolg verbindt de gemeente aan deze constateringen? En hoe is duidelijk dat de contactpersoon goed gevonden wordt?

- de voortgangsinformatie over 2023 eindigt per 14 juni 2023.

- het college belooft in de brief van februari 2023 dat alle toekomstig te nemen besluiten openbaar worden gemaakt. Dit is sinds het verschijnen van deze brief nog niet gebeurd. Uit deze paragraaf wordt niet duidelijk wanneer deze belofte gestand wordt gedaan.